

זבחים כב:-כג: - עבודת טמאי מת ושרץ

מהלך הסוגיה

תנן: עבודת טמא פסולה.

זקני דרום: טמאי-שרץ; אך עבודת טמאי-מת כשרה, מתוך שמרצה בקרבן ציבור.

- מדוע אין להכשירה בקל-וחומר מטמאי-מת?

- דין המכפר (-הכהן) כמתכפר, וטמאת-שרץ לא הותרה בציבור, אלא שולח קרבנו.

קושיית ריש לקיש: א"כ כוח המתכפר גדול (ששולח קרבנו); ולפי"ז ק"ו שעבודת כהן טמאי-מת

פסולה, שהרי מתכפר טמאי-מת אינו שולח קרבנו!

תשובה: לדעת זקני דרום אף טמאי-מת שולח קרבנו; אם כי לכתחילה אמרה התורה

שלא ישלח פסחו אלא יידחה לפסח שני.

- והרי זו שחיטה שלא-לאוכליו, הפוסלת בפסח!

- לדעתם אינה פוסלת.

- ועדיין י"ל הק"ו של ר"ל לעניין לכתחילה (שטמאי-מת אינו שולח פסחו), לפסול

עבודת טמאי-מת!

מיתבי: בפסח אין הציץ מרצה על טומאת גוף, דהיינו טומאת הבעלים במת (שהרי

בשרץ שולח קרבנו לפי זקני דרום) ← קרבן של טמאי-מת פסול!

- אין מדובר שם בטומאת הבעלים, אלא בטומאת הכהן, בשרץ.

- אך בסיפא, מרצה על טומאת-תהום (=ספק) - של מת בלבד (ר' חייא)

וודאי למעט שרץ - וא"כ ברישא אין מדובר בטמאי-שרץ

אלא בטמאי-מת, עבודתו פסולה!

- טומאת-תהום שבסיפא לא למעט שרץ אלא למעט זיבה (אך

טומאת הכהן בשרץ נידונה ברישא, שאין מרצה, וכדאוקמינן).

- והנה רמי בר חמא הבין שמדובר שם בטומאת הבעלים, כמוכח

משאלתו לגבי טומאת תהום של הכהן העובר!

- רמב"ח אכן חולק על זקני דרום, ולפיו אין טמאי-מת שולח קרבן.

ת"ש: ציץ נושא עוון טומאה, שהותרה מכללה בציבור. ודאי טומאת מת (שרץ לא

הותרה) של הבעלים ← טמאי-מת שולח פסחו (כזקני דרום,

לא כרמב"ח)!

- טומאת שרץ, הציץ מרצה לשחוט פסח ולזרוק על הבעלים (וטומאה'

בעלמא הותרה).

וי"א: "וְנָשָׂא אֶהָרִן אֶת־עֹן הַקִּדְּשִׁים" ולא טומאת גופי הבעלים והכהן; ואין מדובר

בשרץ (לא הותרה בציבור, ששוחטים על היחידים), אלא במת

← אין טמאי-מת שולח קרבנו, ועבודת כהן טמאי-מת פסולה!

- כהן טמאי-שרץ אינו מרצה (וטומאה דעלמא היא ש'הותרה בציבור).

[ט"ז בתשרי התשפ"ו]